

ВІСНИК

Тетяна Анатоліївна
tvinnik@gmail.com

УДК 336.02

ЗБАЛАНСУВАННЯ СКЛАДОВИХ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

BALANCING OF FINANCIAL COMPONENTS AT TODAY'S DEVELOPMENT STAGE OF UKRAINE

аспірант кафедри фінансів
Київського національного
економічного університету
ім. Вадима Гетьмана

Дана стаття стосується складових фінансової політики як основи для реалізації правильної фінансової політики в Україні. Розкрито роль і місце кожної складової, запропоновано поняття збалансування складових фінансової політики, а також висунуто пропозиції щодо виділення нових складових для характеристики сучасної фінансової політики України.

В данной статье идет речь о составляющих финансовой политики как основополагающих для реализации правильной финансовой политики в Украине. Раскрыто роль и место каждой составляющей, предложено понятие сбалансирования финансовой политики, а также выдвинуты предложения по поводу выделения новых составляющих для характеристики современной финансовой политики Украины.

This article deals with a components of financial policy as a basis for financial processes in the country. The role and position of each component are proposed. The concept of balancing the components of the financial policy is determined. There are new proposals for the allocation of new components of modern financial policy of Ukraine in the article.

Ключові слова: фінансова політика, складові фінансової політики, збалансування складових фінансової політики

Ключевые слова: финансовая политика, составляющие финансовой политики, сбалансирования составляющих финансовой политики

Keywords: the financial policy, components of financial policy, the balancing of a components of the financial policy

ВСТУП

Фінансова політика відіграє визначальну роль у формуванні та розвитку економічної структури будь-якого сучасного суспільства. Актуальність теми полягає в тому, що та значимість, яку має фінансова політика та кожна її складова для держави є важливим стимулом економічного зростання в країні, а досягнення збалансування всіх складових фінансової політики є першочерговим кроком до забезпечення добробуту суспільства.

Успіх в управлінні державою проявляється у рівні якості процесів життя суспільства та кожної людини, що проживає на території цієї держави. Найкращою фінансовою політикою, на нашу думку, є та, яка здатна забезпечити збалансування всіх своїх напрямів та проектує їх на задоволення інтересів кожного громадянина, підприємницьких структур та держави в цілому. Політичні сили повинні абсолютно точно визначати вплив своїх дій на соціальні групи, їх потреби та особливості. Фінансові рішення, що приймаються урядом у сфері окремих складових повинні запроваджуватися комплексно, безболісно

для людей та відповідати рівню індивідуального і суспільного добробуту.

Так, в тій чи іншій мірі, дослідженню складових фінансової політики свої праці присвячували багато науковців, серед яких: Алексеєнко Л.М., Василик О.Д., Васильчак С.В., Величко О.В., Веремчук Д.М., Виговська Н. Г., Гарбар Ж.В., Гаряга Л.О., Глазко Н.Д., Голишевська Л.В., Гомонай І.В., Горлач М.І., Губанова Л.І., Даниленко А.І., Дубина М.П., Еш С.М., Жаліла Я.А., Жидяк О.Р., Захарін С.В., Іванченко Г.В., Іваськевич М.П., Квасницька Р.С., Кирилюк Ф.М., Ковальська В.В., Колодізев О.М., Крайніков І.М., Кричківський В.З., Кудряшов В.П., Кушинова Н.Г., Лапчук Я.С., Лукьянов В.С., Львовчкін С.В., Мартинова Т., Мельник П.В., Мінасян В.Л., Міщенко В.І., Мороз А.М., Мярковський А., Науменкова С.В., Опарін В.М., Ординська А.В., Полянчич Т.М., Порошенко П., Прутська О.О., Пуховкіна М.Ф., Ривак Н.О., Савка Т.М., Сапачук Ю.М., Смагін В.Л., Станівчук Д.В., Стебляк О. Л., Судоргін М.Г., Тесля С.М., Федосов В.М., Філатов В.В., Чугунов І., Шепиленко В.Ю., Шляхтун П.П.

МЕТА РОБОТИ

Існує різноплановість поглядів щодо виділення складових фінансової політики. Ставимо за мету у даному дослідженні розглянути погляди відомих вчених-економістів на загальноприйнятій складовій фінансової політики держави, узагальнити їх, а також висунути нові ідеї щодо виділення складових, характерних для сучасної фінансової політики України.

Погляди авторів з приводу виділення складових фінансової політики в якісь мірі схожі між собою. Так, В.М. Федосов [1] до складових відносить бюджетну, податкову, грошово-кредитну, митну, боргову та інвестиційну політику, а також напрями державної діяльності у галузі страхування, соціальної сфері, сфері фінансового ринку. А.І. Даниленко [2] - сферу бюджетної політики, податкової політики, сферу фінансів реального сектору та монетарну сферу. Інший автор - Ю.М. Сапачук - вважає, що складовими потрібно вважати податкову, бюджетну, монетарну політику, політику регулювання фінансових ринків та політику у сфері фінансової безпеки. В.В. Ковальська складовими фінансової політики називає бюджетну, податкову, митну, грошово-кредитну та інвестиційну політику. Також бюджетну, податкову, кредитну, грошову, валютну, інвестиційну політику, та певні напрями в галузі страхування, державного боргу, фондового ринку, співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями об'єднує у фінансову політику О.Д. Василик [3].

Комітет з економічних реформ при Президентові України зазначає, що сталого економічного розвитку можна досягти завдяки стабілізації Державного бюджету України, реформам податкової системи, розвитку фінансового сектору та реформами міжбюджетних відносин. Тим самим, можна зробити висновок, що до основних складових даний державний орган відносить бюджетну, податкову політику, політику у сфері фінансових ринків та міжнародну фінансову політику [4].

РЕЗУЛЬТАТИ

Вважаємо, що фінансова політика реалізує себе через кожен із вищезазначених своїх складових. Найбільш вагомими із них, на нашу думку є: бюджетна, податкова, митна, боргова, грошово-кредитна, інвестиційна, політика у сфері фінансового ринку та зовнішня політика. Розглянемо більш детально погляди відомих економістів на кожен із зазначених складових фінансової політики.

Бюджетна політика вважається найбільш приближеною до фінансової, дуже часто їй надають частку 80%, ототожнюючи фінансову і бюджетну політику в одну. Таким чином здійснюється нехтування іншими складовими фінансової політики та відповідно пригнічення процесу їх реалізації. Причиною такого сприйняття є те, що основним механізмом реалізації фінансової політики є бюджет [5].

Узагальнення поглядів на бюджетну політику дає змогу зрозуміти, що більшість авторів визначає бюджетну політику, перш за все, як діяльність

державних органів влади і управління, щодо формування бюджету держави, його збалансування та розподілу бюджетних коштів з метою забезпечення соціально-економічного розвитку та стратегічних цілей держави.

Бюджетну політику розглядають: як один із напрямів фіскальної політики, що визначає засади бюджетного устрою країни і побудови її бюджетної системи (В.М. Опарін) [6]; як основу для підвищення ефективності національної економіки та стабілізації економічного середовища (О.В. Величко [7], А. Мярковський, І.Чугунов [8]); як основний фактор впливу на економічний розвиток держави та головний стимул соціально-економічних процесів у суспільстві (Т.М. Савка, В.Л. Мінасян) [9]; як активний елемент системи державного регулювання та визначальний фактор управління економікою і соціальними процесами (С.В. Васильчак, О.Р. Жидяк, Т.М. Полянчич, М.П. Дубина) [10]; як основу для інвестиційної активності (Захарін С.В.) [11] тощо.

Ми вважаємо, що зміцнення доходної бази Державного бюджету, посилення соціальної направленості видатків бюджету, створення умов для макроекономічної стабілізації - усе це є основою для реалізації ефективної бюджетної політики. В її основу повинні закладатися механізми подолання значної маси суспільних і особливих суперечностей. Бюджетна реформа повинна охоплювати сферу податкової, бюджетної та грошово-кредитної політики, а також структурувати політику у економіці, соціальній сфері та у державному управлінні. За даними Рахункової палати України, доходи загального фонду Державного бюджету в першому півріччі 2012 року перевищено на 0.3%, а видатки - не виконано на 7.9%. Державний бюджет за цей період виконано з дефіцитом у сумі 6,7 млрд. грн., що на 21,4 млрд. грн., або в 4,2 рази, менше планового річного обсягу [12]. В Україні постійно залишається проблема наповнення бюджету грішми, уникнення надходжень до бюджету шляхом взаємозаліків, невиконання більшості прийнятих щорічних бюджетів, реструктуризація боргів як засіб поліпшення фінансового стану підприємств та їх розрахунків з бюджетом [13]. Найнеобхіднішими шляхами вирішення цих проблем назвемо окрему увагу уряду і науковців до бюджетної політики України задля покращення показників її реалізації.

Як можна зрозуміти, основним механізмом реалізації фінансової політики є бюджет, проте він не здатен забезпечити ефективність впливу фінансової політики без регулювання та взаємодії з іншими складовими фінансової політики. Вагомість наступної складової - податкової політики - є безперечною. В основному, податкову політику визначають як діяльність держави, у сфері встановлення і справляння податків, яка сприяє зростанню або спаду господарської активності, створенню умов для розвитку пріоритетних галузей економіки та забезпеченню збалансованої соціальної політики.

Для підвищення ефективності податкової політики, автори вважають, що її реалізація повинна базуватися на стійкості та гнучкості, а також засновуватися на дієвій ефективності податків

(В.М. Опарін, С.В. Львовчкін [14]). Податкова політика повинна визначати правильні пріоритетні цілі, які пов'язані з функціонуванням системи оподаткування та здатні викликати майбутній ефект (М.П. Іваськевич, Л.В. Голишевська) [15], сприяти діловій активності та зниженню фіскального тиску на економіку (Я.А. Жаліла) [16]. Основні її характеристики - стабільність та передбачуваність своїх процесів (Д.М. Веремчук, Л.О. Гаряга) [17].

Вважаємо, що для покращення податкової політики на сучасному етапі в Україні, перш за все, необхідно підвищити її фіскальну ефективність, створити ефективне податкове навантаження на платників податків, забезпечити раціональність використання податкових надходжень, а також досягати стабільності, що дасть змогу господарським одиницям планувати свою діяльність та правильно оцінювати прийняті рішення.

Митна політика розглядається авторами як система принципів та напрямів діяльності держави у сфері забезпечення своїх економічних інтересів та безпеки за допомогою митно-тарифних та нетарифних заходів регулювання зовнішньої торгівлі.

Її визначають: як один із головних засобів здійснення державного регулювання зовнішньоекономічних відносин, стимулювання вітчизняного виробника та захисту внутрішнього ринку країни (В.В. Філатов); як основний стимул до розвитку торгівлі (Н.О. Ривак); як невід'ємну частину зовнішньоекономічної політики держави (С.М. Тесля, В.З. Кричківський); як головну складову захисту економічних інтересів держави в системі експортно-імпорتنих відносин (Н.Д. Глазко, Д.В. Станівчук, В.М. Федосов) тощо.

В Україні останнім часом велика увага уряду приділяється митній політиці. Реформи, що стосуються об'єднання митної та податкової політики мають неабиякий сенс для майбутнього розвитку економіки України. Реорганізація Державної митної служби України та Державної податкової служби України у Міністерство доходів і зборів України, спрощує систему управління та контролю обов'язкових платежів та зборів в державі. Тому вважаємо за необхідне виділити окрему складову фінансової політики як "політику у сфері доходів та зборів" та об'єднати у цьому понятті дві складові – податкову політику та митну політику. Така зміна буде характеризувати сучасні тенденції управління фінансами в Україні.

Не менш важливою складовою фінансової політики є боргова політика, що являє собою сукупність дій уряду, спрямованих на управління Державним боргом України, з метою досягнення стабільного економічного розвитку України. Протягом першого півріччя 2012 року державний і гарантований державою борг досяг 479,8 млрд. грн. При цьому внутрішній борг збільшився до 203,8 млрд. грн., а зовнішній – зменшився 276 млрд. грн. Найбільш важливими напрямами боргової політики, автори називають: необхідність створення боргової стратегії, зорієнтованої на розвиток національної економіки, її економічне зростання (О.О. Прутська,

Ж.В. Гарбар, Л.І. Губанова); залучення фінансових ресурсів для реалізації інвестиційних програм та сталого інституційного розвитку з одночасним забезпеченням стабільного відношення ВВП та Державного боргу (В.Ю. Шепиленко); створення цілісної системи законодавчого забезпечення регулювання витрат з обслуговування та погашення Державного боргу (М.Г. Судоргін); визначення засад та напрямів формування, погашення, обслуговування ресурсів, залучених за умов боргу (В.П. Кудряшов).

Національний інститут стратегічних досліджень серед напрямів оптимізації боргової політики називає зменшення обсягу запозичень на внутрішньому ринку для фінансування потреб споживання; диверсифікацію інструментів залучення боргових ресурсів (серед інструментів названі державні облигації, номінал в іноземній валюті, облигації, що розміщуються серед населення, облигації, індексовані на інфляцію, амортизаційні облигації); у середньостроковій перспективі необхідно децентралізувати політику залучення боргових коштів, розширити права центральних і місцевих органів влади, державних підприємств та організацій, залишивши за урядом право модерувати боргову політику.

Комітет Верховної Ради з питань бюджету стратегічною метою боргової політики називає залучення фінансових ресурсів для ефективної реалізації програм інституційного та інвестиційного розвитку країни із одночасним забезпеченням стабільного співвідношення Державного Боргу до ВВП [18]. Тобто, постає необхідність створення стабільних джерел надходжень. Тому державні запозичення потрібно залучати для реалізації інвестиційних інфраструктурних проєктів, спрямованих на довгострокову перспективу. Це створює умови для подальшого економічного зростання та вирішення питання погашення раніше накопичених боргів.

На нашу думку, ефективна боргова політика - це зважена, правильно побудована схема дій, що стосуються боргових відносин країни та несе в собі характер стимулювання економічного розвитку країни з метою збалансування показників її Державного боргу.

Грошово-кредитна політика – це система заходів щодо регулювання грошової сфери задля досягнення задалегідь визначених суспільних цілей, які здійснює держава через центральний банк.

Науковці визначають грошово-кредитну політику як: сукупність методів та інструментів у сфері грошового обігу і кредитних відносин, що використовує держава для регулювання грошово-кредитних відносин (О.М. Колодізев) [19]; заходи та дії регулятивного характеру, які здійснюються безпосередньо Центральним банком чи за його участю та реалізуються через грошовий ринок у всіх його різновидах, включаючи валютний (А.М. Мороз, М.Ф. Пуховкіна) [20]; основний регулятор стабільності економічного розвитку держави, що має на меті стабілізацію економіки, забезпечення

зайнятості та стримування інфляції (Я.С. Лапчук, Г.В. Іванченко, І.В. Гомонай) [21].

Національний банк України трактує грошово-кредитну політику як діяльність, спрямовану на забезпечення стабільності грошової одиниці України, а також банківської системи. Грошово-кредитна політика тісно взаємодіє з фіскальною, ціновою, інвестиційною, структурною політикою.

Інвестиційна політика в останні десятиліття привертає до себе все більшу увагу та має високу актуальність для всіх країн світу. Сьогодні науковці вважають інвестиційну політику рушійною силою економічного прогресу. Її розглядають як: механізм покращення міжнародного іміджу держави та заохочення інвесторів працювати на її території (Н. Савчук); як комплекс урядових рішень, спрямованих на капітальні вкладення в економіку (С.В. Мочерний); як засіб здійснення економічної й соціальної політики держави, що має за мету використання інвестиційних ресурсів в інтересах громадян та суспільства (Н.В. Присяжнюк); як цілеспрямовану та послідовну економічну політику, основною метою якої є встановлення оптимальних параметрів інвестиційного процесу для досягнення його максимальної ефективності (М.О. Іванова) тощо.

На нашу думку, розробка інвестиційної політики, повинна встановлюватися відповідно до часового етапу розвитку суспільства і держави. В основу стратегії розвитку України, більшість політиків і науковців покладають інноваційно-інвестиційну модель, яка вимагає розвитку людського капіталу та науки і ставить за мету підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки, інтегрування в глобальні інтеграційні процеси і створення економічного підґрунтя для запровадження високих соціальних стандартів, притаманних розвиненим країнам світу (В.Г. Бодров, В.О. Гусев, І.В. Лобас, В.Ф. Мартиненко).

Фінансова політика у сфері фінансового ринку, на нашу думку є невід'ємною складовою фінансової політики держави. Без державного регулювання фінансового ринку його може не існувати взагалі. Вплив держави на розвиток фінансового ринку визначають як такий, що має специфіку контролю та стимулювання, а також включає прямі та непрямі заходи впливу на усіх учасників ринку (В.Л. Смагін) [22]; як такий, що здійснюється в період проведення економічних перетворень, коли центр ваги переноситься із прямих методів втручання на опосередковані (Р.С. Квасницька, А.В. Ординська); як такий, що забезпечується у прийнятті законодавчих та нормативно-правових актів щодо фінансових питань діяльності учасників ринку, регулюванні випуску та обігу фінансових активів (В.М. Федосов); як використання системи протекціонистських регуляторів, які охоплюють бюджетно-податковий та грошово-кредитний механізм ціноутворення (Л.М. Алексєєнко) [23]; як проведення такої державної політики у фінансовій сфері, яка б забезпечувала зміцнення системної стабільності, підвищення ефективності функціонування, сприяння конкуренції, захисту інтересів інвесторів та споживачів фінансових послуг, підтримання ринкової

довіри, а також забезпечення прозорості та відкритості ринків фінансових послуг (С.В. Науменкова, В.І. Міщенко) [24], як об'єднання в єдину систему певних методів і прийомів, що дозволяють упорядкувати діяльність усіх його учасників і операцій між ними шляхом встановлення державою певних вимог та правил задля підтримки рівноваги взаємних інтересів усіх учасників (С.М.Еш, Н.Г. Виговська, О.Л. Стеблянко).

Основним органом, що здійснює регуляторну діяльність на фондовому ринку є Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. Згідно з законодавством, метою регуляторної діяльності цього органу є вдосконалення та підвищення ефективності державного регулювання на фондовому ринку, сприяння реалізації єдиної державної політики з питань емісії та обігу цінних паперів, захист прав інвесторів та інших учасників фондового ринку.

Зовнішня політика як складова фінансової політики держави відіграє неабияку роль у формуванні високих показників діяльності держави на міжнародній арені. Її визначають як закордонну діяльність держави (П.П. Шляхтун), називають комплексом двосторонніх та багатосторонніх політичних, економічних, дипломатичних, військових, культурних, науково-технічних відносин між державами (Ф.М. Кирилюк). Серед головних функцій називають забезпечення надійних зовнішніх гарантій національної безпеки, суверенітету та територіальної цілісності держави, створення системи захисту прав українських громадян за кордоном, сприяння просуванню інтересів національних виробників на світових ринках (П. Порошенко) [25].

Міжнародний центр перспективних досліджень за участю Інституту світової політики у своїй публікації у рамках проекту "Об'єднуємося заради реформ (UNITER)" [26] звертає увагу на те, що щоб поліпшити свій імідж на міжнародній арені, Україна повинна мислити стратегічно. Для цього необхідно визначити ключових партнерів і встановити чіткі пріоритети. Даний звіт визначає трьох найважливіших для Києва партнерів і чотири пріоритетні сфери української зовнішньої політики, а саме: Росія, Європейський союз, Сполучені штати Америки та країни, з якими межує Україна. Пріоритетними сферами для України названі наступні: безпека, енергетична безпека, сфера охорони довкілля.

Для того, щоб запроваджувати ефективне державне управління фінансами та проводити правильну фінансову політику, необхідно враховувати усі сучасні реалії економіки та суспільства, які притаманні кожній державі окремо. Тому, на нашу думку, для сучасної фінансової політики України доцільно було б, поряд із зазначеними складовими фінансової політики, виділити ще такі складові як антикорупційна політика, політика детінізації економіки, інноваційна фінансова політика, енергетична політика.

Вважаємо доцільним приєднання антикорупційної політики до складових фінансової політики через значну її актуальність для сучасного етапу розвитку незалежної України, через те, що вона безпосередньо

пов'язана з грошовими ресурсами країни, бюджетним процесом та будь-якими іншими фінансовими процесами у державі. Для того, щоб виробити ефективні адміністративно-правові та організаційні заходи антикорупційної діяльності, її варто розглядати як частину фінансової політики, оскільки витоки корупції в Україні починаються із Державного бюджету.

На противагу підвищеної уваги влади, що передбачає визначення основних напрямів державної політики у сфері запобігання та протидії корупції [27], вона залишається визнаним явищем в українському суспільстві. Першочерговими завданнями подолання корупції повинні бути: зменшення обсягів корупції, обмеження сфер її розповсюдження; мінімізація впливу корупції на економічні, політичні, правові, соціальні та будь-які інші процеси, збільшення відповідальності корупціонерів.

Державну антикорупційну політику визначають як передбачений законодавством комплекс системних заходів, які формуються і реалізуються органами державної влади та громадськістю з метою виявлення та припинення фактів корупції, відновлення порушених прав і законних інтересів громадян та держави (Д.Г. Заброна). Драго Кос - експерт Ради Європи, у Проєкті антикорупційної стратегії України [30] розкрив основні принципи антикорупційної політики та головними завданнями назвав покращення антикорупційної освіти та інформованості, ефективність системи державного управління, реформування інституту правоохоронних секторів та тісну взаємодію органів державної влади із інститутами громадянського суспільства. Ми підтримуємо даний погляд на таке твердження та вважаємо, що в сучасній Україні постає гостра необхідність у реформуванні судових, правоохоронних органів, проведення ефективної державної політики у сфері державного менеджменту та вдосконалення законодавчої бази і контролю за виконанням доручень.

Іншою сферою, яку необхідно додати до складових фінансової політики, вважаємо політику детінізації економіки. В Україні значна частка економічної діяльності відбувається в тіні (за різними оцінками тіньовий сектор економіки становить від 20 до 50% ВВП) і досить важко реально оцінити масштаби тіньової економіки. Оскільки за визначенням тіньова економіка – це незареєстрована економіка, її частку неможливо виміряти за допомогою застосування звичайних джерел економічних даних.

Варто зазначити, що існування тіньового сектору економіки в Україні значною мірою викликане недоліками фінансово-економічної політики держави. Відбувається неконтрольований вплив капіталу за кордон, а також втрата довіри населення до державної влади [31]. Серед науковців існує думка,

що економічний спад у легальній економіці супроводжується підйомом у тіньовій економіці, тому важливими є заходи подолання тіні в економіці.

При дослідженні інвестиційної політики чітко виявлялася тенденція поєднання її із інноваційною політикою. Дуже часто автори використовують поняття "інвестиційно-інноваційна політика", ми ж пропонуємо виділяти інноваційну політику як окрему складову фінансової політики України. На сьогоденному етапі постійно постає потреба у інноваційному розвитку України. Структурна перебудова в Україні, високі темпи соціально-економічного зростання повинні забезпечуватися створенням власного інноваційного потенціалу. Інноваційною політикою є діяльність, яка пов'язана із визначенням пріоритетів інноваційного розвитку країни, регулюванням інноваційних процесів, підтримкою наявних та формуванням нових інновацій, захистом прав інтелектуальної власності, а також національних інтересів при здійсненні операцій з інноваціями у сфері зовнішньоекономічних відносин (І. Стефанів).

Основною метою інноваційної політики вважаємо підвищення уваги уряду до розвитку науки та економіки, а також необхідність прирівняти техніко-технологічний рівень виробництва до світових стандартів. Саме від наукового потенціалу країни залежатиме її фінансовий потенціал та економічна потужність, тож дуже важливим є питання збереження і розвитку наукового потенціалу України.

Також вагомим, на нашу думку, буде виділення іще однієї складової фінансової політики – енергетична політика. Сьогодні, питання розробки енергетичної стратегії для України постає дуже гостро. Взаємовідносини України та Росії, залежність України від імпорту природного газу, економічно не обґрунтовані ціни на купівлю – проблеми на шляху до успіху України як незалежної від інших країни. При виокремленні такої складової фінансової політики як енергетичної – чітко з'являється тісний взаємозв'язок усіх її складових.

ВИСНОВКИ

Зважаючи на вищевикладені дослідження та пропозиції, пропонуємо узагальнити наочно взаємозв'язок усіх виділених складових фінансової політики. На рисунку 1. "Фінансова політика у розрізі складових" зображена взаємодія десяти складових фінансової політики, характерних для сучасної фінансової системи України. Фінансова політика реалізується як через систему поєднання даних складових, так і через кожен з них окремо. Логічним кроком у дослідженні питання складових фінансової політики та їх взаємодії буде висунути поняття збалансування складових фінансової політики, яке, на нашу думку, виникає тоді, коли всі ці складові рівнозначно взаємодіють між собою та працюють в одному напрямку.

Рис. 1 "Фінансова політика у розрізі складових"

Як основу для ефективною реалізації фінансової політики уряду, пропонуємо застосовувати поняття "збалансування складових фінансової політики - це процес систематизації та об'єднання всіх складових фінансової політики в єдине ціле, при цьому, надаючи кожній складовій своєї значимості, результативності та ефективності, з метою вирішення суспільно-важливих питань". Даний процес повинен сприяти досягненню макроекономічної рівноваги, забезпечувати макророзвиток стабільність.

Отже, питання збалансування складових фінансової політики є важливим та актуальним для будь-якої країни світу. Можливість врахувати потреби різних верств населення та поєднати їх з вектором економічного росту та представлення країни як могутньої на міжнародній арені потребує багато зусиль та реформістських дій, а отже і системного підходу до засад фінансової політики.

Література

1. Федосов В.М. Теорія фінансів: підруч. / За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. - К.: ЦУЛ, 2010. - 576 с.
2. Фінансово-монетарні важелі економічного розвитку : у 3 т. / Ін-т економіки та прогнозування Нац. акад. наук України; за ред.: А. І. Даниленко Т.І.: Фінансова політика та податково-бюджетні важелі її реалізації / [А.І.Даниленко, О.М.Алимов, О.І.Барановський та ін.]. - К. : Фенікс, 2008. - 468 с.
3. Ковальська Л.Л. Реструктуризація виробничо-господарської діяльності регіону як необхідна умова формування та нарощення його виробничого потенціалу / Ковальська Л.Л. // Проблеми раціонального використання соціально-економічного та природно-ресурсного потенціалу регіону: фінансова політика та інвестиції: [зб. наук. праць] - Луцьк.: ЛДТУ. - 2003. - Вип. VIII. - С.65-71.
4. Кушинова Н.Г. Основні теоретичні підходи до визначення поняття фінансової політики / Н.Г.Кушинова // Вісник Запорізького національного університету (сер. "Економічні науки") . - 2010. - №2 (6). - с. 248.

5. Гесць В.М. Уроки та перспективи ринкових реформ і довгострокового економічного зростання в Україні / В.М. Гесць // Економічна теорія. - 2004. - № 2. - С. 3—24.с

6. Опарін В.М. Фінансова система України (теоретико-методологічні аспекти): Монографія. - К: КНЕУ, 2005.-240с.

7. Величко О.В. Бюджетна політика та особливості її формування в умовах нестабільності соціально-економічного розвитку. / О.В. Величко // Економічний вісник Донбасу. - 2010. - №1 (19).

8. Мярковський А. Бюджетна політика як складова соціально-економічного розвитку країни. / А. Мярковський, І. Чугунов // Вісник КНТЕУ (сер. "Фінанси та банківська справа"). - 2010. - №5.

9. Савка Т.М. Бюджетна політика України та шляхи її вдосконалення / Т.М. Савка, В.Л. Мінасян // Економічні науки. - 2012. - №9.

10. Васильчак С.В. Основні напрями бюджетної політики / С.В. Васильчак М.П. Дубина, О.Р. Жидяк, Т.М. Полянчич // Науковий збірник НЛТУ(сер. "Економіка, планування та управління в галузях"). - 2012. -вип. 22.5.

11. Захарін С.В. Бюджетна політика інвестиційної активності / С.В. Захарін // Економіка і прогнозування. - 2008.- №1. - С. 50-62.

12. Висновки щодо виконання державного бюджету України за перше півріччя 2012 року [Електронний ресурс] / Рахункова палата України. - Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/category/412>

13. Правдюк О. Л. Механізм фінансової політики в сучасному вимірі / О.Л. Правдюк // Економіка АПК. - 2010. - №9.

14. Федосов В.М., Опарін В.М., Львовичкін С.В. Фінансова реструктуризація в Україні: проблеми і напрями: Монографія / За наук. ред. В.Федосова. - К.:КНЕУ, 2002. - 387с.

15. Іваськевич М. П. Податкова політика України: її зміст, особливості та перспективи / М. П. Іваськевич, Л.В. Голишевська // Економіка. - 2010. - №9: [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

http://www.rusnauka.com/9_DN_2010/Economics/59880.doc.htm

16. Жаліла Я.А. Пріоритети реформування податкової політики України: як перейти від фіскалізму до стимулювання ділової активності? / за ред. Я.А. Жаліла. - К.: НІСД, 2010. - 80 с.

17. Веремчук Д.М. Структурно-декомпозиційний аналіз економічної природи податкової політики держави / Д.М. Веремчук, Л.О. Гаряга // *Фінансовий простір*. - 2012. - №1 (5)

18. Філатов В.В. Напрями сучасної митної політики України / В.В.Філатов // *Митна справа*. - 2009. - №4 (64). - с. 23-30

19. Колодізев О. М. Гроші та кредит [Текст] : Навч. посіб. / О. М. Колодізев, О. Р. Яременко // *Харківський національний економічний ун-т. - X. : ВД "Інжеск", 2006. - 156 с.*

20. Мороз А. М. Центральний банк та грошово-кредитна політика: Підруч. / А. М. Мороз, М. Ф. Пуховкіна, М. І. Савлук та ін. (За ред. А. М. Мороза, М. Ф. Пуховкіної). — К.: КНЕУ, 2005. — 556 с.

21. Лапчук Я.С. Зміст та цілі грошово-кредитної політики / Я.С. Лапчук, Г.В. Іванченко, І.В. Гомонай // *Науковий вісник НЛТУ України*. - 2010. - Вип. 20.2. - с. 201-207

22. Основні засади грошово-кредитної політики на 2012 рік. Схвалено рішенням Ради Національного банку України від 26.04.2012, № 7: [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

<http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=114668>

23. Савчук Н. Стан інвестиційного клімату України та напрями його покращення. / Н. Савчук //

Науковий вісник "Демократичне врядування" - 2011. - вип. 8.

24. Смагін В. Л. Формування та розвиток фінансового ринку в умовах трансформаційної економіки: Монографія — К.: КНЕУ, 2008 - 232 с.

25. Алексеєнко Л.М. Ринок фінансового капіталу: становлення, проблеми, перспективи розвитку: Монографія - К., Вид. буд-к "Максимум"; Тернопіль: Економічна думка, 2004. - 424 с.

26. Еш С.М. Фінансовий ринок: Навч. Посібник. - Центр учбової літератури, 2009. - 528с.

27. Порошенко П. Зовнішня політика України: здобутки, проблеми, перспективи / Центр Разумкова // *Національна безпека і оборона*. - 2010. - №2.

28. Нова зовнішня політика України: погляди аналітиків. / Міжнародний центр перспективних досліджень // *Інститут світової політики*. - К., 2010

29. Державна програма щодо запобігання і протидії корупції на 2011-2015 роки: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2011 р. №1240 // *Урядовий кур'єр*. - 2011. - 21 груд. - №238.

30. Драго Кос. Підтримка належного урядування: проект протидії корупції в Україні. // Технічний документ / експертний висновок.: [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/economiccrime/corruption/Technical%20Papers/UPAC/UA/344-UPAC-TP_Kos_DraftACStrategy_Oct09_Ukr.pdf

31. Тінізація економіки та шляхи її подолання: Матеріали засідання "круглого столу". - К.: НІСД, 2003. - 80 с.